

Årsrapport 2017

HedeDanmark a/s

CVR-nr. 27 62 35 49

Klostermarken 12
8800 Viborg

Årsrapporten er fremlagt og godkendt på selskabets
ordinære generalforsamling

Den 7. maj 2018

Dirigent: Bent Ejnar Juul Simonsen

Indholdsfortegnelse:

Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors påtegning	4-6
Selskabsoplysninger	7
Ledelsesberetning	8-18
Anvendt regnskabspraksis	19-27
Resultatopgørelse	28
Balance	29-30
Pengestrømsopgørelse	31
Noter til resultatopgørelse og balance	32-40

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 for HedeDanmark a/s.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med Årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Viborg, den 25. april 2018

Direktion:

Lars Herman Petersen
Adm. direktør

Jørgen Mikkelsen
Økonomidirektør

Bestyrelse:

Lars Johansson
Formand

Carsten Ullits Olesen

Bent Ejnar Juul Simonsen

Christian Møller

1. Den uafhængige revisors påtegning

1.1 Til kapitalejerne i HedeDanmark a/s

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for HedeDanmark a/s for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter Årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 i overensstemmelse med Årsregnskabsloven.

1.1.1. Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

1.1.2. Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

1.1.3. Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammenlægninger, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med Årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Viborg, den 25. april 2018

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'KB', with a long, flowing underline.

Kenneth Biirsdahl
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. 32123

Selskabsoplysninger

HedeDanmark a/s
Klostermarken 12
8800 Viborg

Telefon: 87 28 10 00
Hjemmeside: www.hededanmark.dk
E-mail: info@hededanmark.dk
CVR-nr.: 27 62 35 49
Stiftet: 1. januar 2004
Hjemsted: Viborg

Bestyrelse

Lars Johansson (formand)
Bent Ejnar Juul Simonsen
Carsten Ullits Olesen
Christian Møller

Direktion

Lars Herman Petersen, adm. direktør
Jørgen Mikkelsen, økonomidirektør

Revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
City Tower
Værkmestergade 2
8000 Aarhus C

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

Mio. kr.	Koncernen				
	2017	2016	2015	2014	2013
Hovedtal					
Nettoomsætning	1.682	1.684	1.561	1.626	1.671
Resultat af primær drift	33	54	54	49	33
Resultat af finansielle poster	-29	-13	1	5	-18
Resultat før skat	4	41	55	54	13
Årets resultat	1	28	41	40	9
Anlægsaktiver	146	188	189	198	224
Omsætningsaktiver	570	474	503	569	531
Aktiver i alt	716	662	692	767	754
Aktiekapital	30	30	30	30	30
Egenkapital	264	283	277	247	220
Hensatte forpligtelser	11	11	12	13	9
Langfristede gældsforpligtelser	9	9	10	12	15
Kortfristede gældsforpligtelser	432	359	393	494	510
Nøgletal					
Overskudsgrad	2,0 %	3,2 %	3,5 %	3,0 %	2,0 %
Afkastningsgrad	4,8 %	8,2 %	7,9 %	6,5 %	4,4 %
Likviditetsgrad	131,9 %	131,8 %	127,9 %	115,0 %	104,0 %
Egenkapitalandel (soliditet)	36,9 %	42,7 %	40,1 %	32,2 %	29,2 %
Egenkapitalforrentning	0,4 %	10,0 %	15,8 %	17,2 %	4,1 %
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte	813	785	763	825	895

Der henvises til definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis.

Sammenligningstal for 2012-2015 er ikke tilrettet efter den nye årsregnskabslov, som er implementeret i årsrapporten 2016.

Nøgletal

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Operative aktiver ultimo}}$ Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket likvide beholdninger samt andre rentebærende aktiver
Likviditetsgrad	$\frac{\text{Omsætningsaktiver} \times 100}{\text{Kortfristede gældsforpligtelser}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

Hovedaktivitet

HedeDanmarks mission er at udvikle naturværdier og naturressourcer i både Danmark og internationalt ved at holde et højt fagligt og etisk niveau i omgangen med naturen. Som en international service- og handelsvirksomhed inden for det grønne område, leverer HedeDanmark serviceydelser til skoven, det åbne land, have- og parkanlæg samt de åbne rum i byerne.

HedeDanmark har datterselskaber i Danmark, Sverige, Tyskland, Estland, Letland og Litauen samt associeret virksomhed i De Forenede Arabiske Emirater.

HedeDanmarks aktivitetsområder:

- Outdoor Facility Service:
Drift, pleje og vedligehold af parker, veje og grønne områder samt vintertjeneste.

- Entreprise:
Anlægsgartnervirksomhed med etablering af grønne anlæg og befæstede arealer, naturpleje og -genopretning samt plantningsaktivitet i skoven og det åbne land.

- Skov:
Forvaltning, bæredygtig drift og vedligehold af skov i Danmark og udlandet og herunder certificering af skovdrift. Herudover forædling, produktion og handel med planter til skov, læhegn, haver og park.

- Handelsaktiviteter:
Handel med juletræer og pyntegrønt, udstyr til juletræproduktion og skovbrug samt genanvendelse af restprodukter fra virksomheder i ind- og udland.

HedeDanmark fastholdt i 2017 et højt aktivitetsniveau og en omsætning på niveau med 2016, som var den hidtil højeste i HedeDanmarks historie. Omsætningen i 2017 nåede 1.682 mio. kroner mod 1.684 mio. kroner i 2016, hvilket er under forventning.

Det marginale fald i omsætningen skal ses i lyset af, at der på flere af HedeDanmarks væsentlige forretningsområder er hård priskonkurrence med faldende priser til følge. Når det alligevel er lykkedes at fastholde stort set uændret omsætning ses dette som udtryk for, at HedeDanmarks samlede produkt- og servicetilbud fortsat er positioneret solidt i HedeDanmarks forskellige markeder.

HedeDanmark realiserede i 2017 et resultat af den primære drift på 33 mio. kroner, hvilket er væsentligt under de seneste års niveau og også under det primære driftsresultat på 54 mio. kroner for 2016, som var på det hidtil højeste niveau. Årets resultat før skat på 4 mio. kroner indfrier dermed heller ikke de forventninger, som blev meldt ud i årsregnskabet for 2016, om et resultat før skat i 2017, som forventedes at ligge væsentligt over niveau for resultat før skat på 41 mio. kroner i 2016.

Faldet i indtjeningen er påvirket af en række interne og eksterne faktorer. Internt har bl.a. implementering af et nyt ERP-system medført et betydeligt træk på interne ressourcer, hvilket har påvirket fokus på de kundevendte og salgsfremmende aktiviteter. Driftsresultatet er ligeledes påvirket af, at der er hård konkurrence med prispres på flere forretningsområder, et udfordret marked for juletræer og pyntegrønt, samt fortsatte omkostninger forbundet med at gennemføre den i 2016 besluttede kontrollerede afvikling af tabs-givende aktiviteter på HedeDanmarks planteskole. Herudover var HedeDanmark i 2017 udfordret af, at der var meget nedbør, og at det forgangne efterår var det vådeste i 33 år.

Aktiviteter i skoven

HedeDanmarks *aktiviteter i skoven* var i 2017 som nævnt kraftigt udfordret af, at Danmark i efteråret oplevede de største mængder af nedbør siden 1984. De store mængder nedbør gjorde det vanskeligt at arbejde i skovene – og i flere tilfælde direkte umuligt. Herunder oplevede HedeDanmark udfordringer ikke mindst med arbejde med skovning i bevoksninger med løvtræ, samt i forbindelse med produktion af træflis til brug for bæredygtig energi på danske kraftværker. Trods prisfald og hård konkurrence på markedet for træflis lykkedes det i 2017 alligevel HedeDanmark at øge sin markedsandel på området. For at sikre en fortsat stærk position som leverandør af bæredygtigt træflis til den danske energisektor, indgik HedeDanmark i efteråret et strategisk samarbejde med to store norske skovorganisationer om import af flis fra norsk skovbrug til brug i Danmark og danske kraftværker.

HedeDanmark udbyggede i løbet af året også sin position som Danmarks største private forvalter af skove. Stærk faglighed i kunderådgivningen, digitale løsninger til skovejere, samt forstlig korrekt og effektiv drift betød, at området for skovforvaltning i Danmark i 2017 oplevede en tilfredsstillende vækst.

HedeDanmarks aktiviteter inden for handel med råtræ og skovforvaltning i Tyskland og Baltikum udviklede sig ligeledes tilfredsstillende. Særligt forvaltning af skov for danske og udenlandske investorer i de tre baltiske lande udviklede sig bedre end forventet. En række primært mindre investorer blev i 2017 tiltrukket af potentialet ved investering i skov i Baltikum og herunder mulighederne for et konkurrencedygtigt, stabilt og langsigtet afkast. Grønne skovinvesteringer ventes også fremover at udgøre et stærkt alternativ til traditionelle investeringer.

Skov-divisionens samlede resultat blev imidlertid i 2017 negativt påvirket af HedeDanmarks beslutning fra 2016 om at gennemføre en kontrolleret afvikling af HedeDanmarks planteskole Brøndlundgård, og at HedeDanmark fra sommeren 2018 ikke længere vil producere og sælge planter til skov, hæk og læhegn samt have- og parkplanter. HedeDanmark påbegyndte derfor også i 2017 salg af maskiner tilknyttet planteskolens produktion. Salget af maskiner er forløbet tilfredsstillende, og den resterende del af maskinparken, som er nødvendig for at kunne afvikle planteskolens produktion, ventes solgt i 2018. Et fortsat meget vanskeligt marked for nordmannsgran-planter betød samtidig, at omkostninger til nedlukning af planteskolen har været væsentlige større end planlagt.

Aktiviteter inden for pleje og vedligehold

I lighed med HedeDanmarks arbejde i skoven var aktiviteterne på *markedet for pleje og vedligehold* af grønne områder samt vintertjeneste også negativt påvirket af vejret. Plejesæsonen var således længere og dyrere end normalt på grund af den megen nedbør i 2017, hvilket påvirkede årets resultat i negativ retning.

Indtjeningen er fortsat fornuftig i de danske aktiviteter, men dog påvirket af, at der er en skærpet konkurrence i branchen om at tilbyde outdoor facility service til store landsdækkende kæder inden for bl.a. dagligvare- og detailhandel, samt til offentlige myndigheder og institutioner i såvel statsligt som kommunalt regi. HedeDanmarks kvalitet, service og kundefokus på området vurderes som konkurrencedygtig, og der er fortsat en høj loyalitet og fastholdelse blandt kunderne, men der opleves også et stærkt prisfokus blandt kunderne. Markedspriserne for outdoor facility service har i flere udbud været under tidligere niveauer, hvilket kombineret med aflysninger af en række offentlige udbud har gjort 2017 til et udfordrende år på området. HedeDanmark følger udviklingen nøje og vurderer løbende behovet for at tilpasse service, kvalitet og produkter til kundernes ønsker.

På det svenske marked tilbyder området udover pleje- og vedligeholdelsesopgaver også at udføre anlægsopgaver. Opgaverne udføres gennem et helejet datterselskab. Selskabet skiftede i 2017 navn til *HD LandScape* (tidligere Väla Mark & Trädgaard) som led i en ny og samlet brandstrategi for HedeDanmarks selskaber i ind- og udland. HD LandScape forøgede sit aktivitetsniveau markant i løbet af 2017 med en vækst i omsætningen på knap 70 pct. i 2017. Den kraftige vækst kombineret med betydelige prisfald ved offentlige

Den kraftige vækst kombineret med betydelige prisfald ved offentlige udbud, samt vanskeligheder med at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere påvirkede imidlertid årets resultat negativt. Årets resultat i HD LandScape er ikke tilfredsstillende.

Entreprise – anlægsopgaver i skov, by og det åbne land

HedeDanmark samlede ultimo 2016 sine aktiviteter inden for *anlægsgartneri, klimasikring, natur- og vandløbs- pleje i det åbne land samt plantningsopgaver*. Formålet var at øge vidensdeling og samarbejde internt i organisationen og dermed styrke værditilbuddet til kunder, som efterspørger grønne anlægsopgaver i det urbane miljø, det åbne land og skovrejsningsopgaver.

Området for etablering af grønne anlægs- og belægningsopgaver er i lighed med tidligere år præget af små marginaler og behov for stærk projektledelse og udførelse. Solid projektledelse og reduktion af de faste omkostninger i *HedeDanmark Anlægsgartnere* (tidligere Skælskør Anlægsgartnere) betød, at det i Østdanmark lykkedes at realisere bedre dækningsgrad på de enkelte projekter, og at der i 2017 blev opnået en væsentlig resultatforbedring i de østdanske aktiviteter. Fremgangen i Østdanmark kunne imidlertid ikke opveje en negativ udvikling i Vestdanmark forårsaget af nødvendige nedskrivninger på anlægsopgaver. HedeDanmark Anlægsgartnere vurderes fortsat at have et godt omdømme i branchen og en stærk position i markedet, som sikrer, at afdelingen fortsat indbydes til store opgaver. I 2017 udførte HedeDanmark Anlægsgartnere således anlægsopgaver i forbindelse med etableringen af bl.a. Lego House og Mærsk Tårnet, hvoraf sidstnævnte i 2017 fik tildelt den internationale pris, Green Roof Award.

2017 var også det første hele regnskabsår med ny organisering af opgaver inden for anlæg, naturpleje og vedligehold samt klimasikring i det åbne land. Den nye organisering har ført til bedre videndeling, øget samarbejde og en generel styrkelse af området til fordel for kunderne. Herunder er der også opnået en bedre allokering af kunder og opgaver. Ligeledes er der konstateret en øget tilgang af opgaver i den jyske geografi. På trods af at arbejdet i det åbne land – og ikke mindst i vandløbsplejen – blev gjort vanskeligt på grund af den megen nedbør, er det i det forgangne år lykkedes at opnå tilfredsstillende resultater på området. Der er i løbet af 2017 tilført yderligere kompetencer med henblik på at sikre HedeDanmark fortsat udvikling på området for klimatilpasning, minivådområder, vandløbs- og restaureringsprojekter, samt opgaver inden for kystsikring.

Resultater og udvikling inden for HedeDanmarks handelsaktiviteter

HedeDanmarks *aktiviteter inden for handel* med bl.a. udstyr til skovbruget og produktion af juletræer udvikler sig tilfredsstillende. Aktiviteterne, der markedsføres under navnet *HD2412*, opnåede et resultat væsentlig over niveauet for 2016, hvilket dels skyldes stærke kunderelationer og kendskab til ønsker og behov blandt kunder, men også en indtægt på 12 mio. kroner i forbindelse med salg af domicil. Salget er sket som led i en strategisk beslutning på koncernniveau om at frasælge domicilejendomme. Fremgangen i *HD2412* skal ses i lyset af, at markedet for produktion og handel med juletræer er udfordret af overproduktion af nordmannsgran-planter. Udfordringerne anses for betydelige og nogle af branchens største aktører har for andet år i træk foretaget betydelige nedskrivninger på deres varelagre.

HedeDanmark oplevede i 2017 også tilbageholdenhed og nervøsitet i markedet for handel med juletræer og pyntegrønt, og har derfor valgt i 2017 at foretage yderligere nedskrivninger på egenbeholdning af juletræer i lighed med flere andre aktører i branchen. Handel med juletræer og pyntegrønt sker under det nyetablerede brand *HD NordicTrees*. Aktivitetsniveauet i *HD NordicTrees* var i det forgangne år på niveau med året før, men bl.a. henset til de strukturelle udfordringer med overproduktion af juletræer er der efter regnskabsårets afslutning gennemført en reorganisering af afdelingen med færre medarbejdere og ny ledelse.

Fortsat fokus på miljø- og klimamæssig korrekt genanvendelse af restprodukter fra virksomheder og industri skabte også i 2017 positive resultater for HedeDanmarks afdeling, *Miljø og Genanvendelse*. Det lykkedes i 2017 for afdelingen at udvide sin markedsandel og samtidig udvide sine aktiviteter med leverance af helt nye restprodukter fra nye områder i ind- og udland. Øget salgsfokus og fokuseret kundeservice vha. blandt andet øget digitalisering førte i 2017 til en styrkelse af såvel kunderelationer som området generelt. Området forventes også i de kommende år at udvikle sig positivt med nye forretningsmæssige tiltag.

Som led i den løbende strategiske evaluering og fokusering valgte HedeDanmark i 2017 at sælge sine aktiviteter inden for handel med skov- og naturejendomme. Aktiviteterne placeret i *Silva Estate a/s* blev solgt til selskabets ledelse. Salget af *Silva Estate a/s* har ikke påvirket årets resultat.

Associerede selskaber

Det associerede selskab Emirates Landscape LLC i Abu Dhabi har i 2017 med succes gennemført et ledelsesmæssigt generationsskifte. I forlængelse af tidligere strategiske beslutning om at afvikle anlægsopgaver og alene fokusere på pleje- og vedligeholdelsesopgaver er der i 2017 ligeledes opnået en markant forbedring af resultaterne i Emirates Landscape LLC. Trods den positive udvikling i selskabet og beslutningen om at fokusere på pleje og vedligehold vil Emirates Landscape LLC fremadrettet ikke være et strategisk fokusområde for HedeDanmark. Henset til de strategiske overvejelser og langsigtede udviklingsperspektiver for Emirates Landscape LLC, er det ud fra et forsigtighedsprincip besluttet at udgiftsføre knap 30 mio. kroner til nedskrivning og hensættelser til imødegåelse af tab på mellemværende med det associerede selskab i Abu Dhabi og stillede garantier.

Investering i udvikling

I forlængelse af den i 2016 påbegyndte og indledende implementering af nyt ERP-system i en mindre del af virksomheden, er der også i 2017 investeret betydelige økonomiske og personalemæssige ressourcer i forbindelse med implementering af nyt ERP-system i den resterende og største del af HedeDanmark. Herunder har der særligt i 2017 været et betydeligt behov for uddannelse af medarbejdere, samt tilpasning og videreudvikling af funktionalitet i ERP-systemet bygget på en Microsoft Dynamics AX2012 platform. Implementeringen har fordret et stort uddannelsesbehov og stillet store krav til organisationens fleksibilitet og effektivitet.

Implementering er samlet set gennemført tilfredsstillende, og HedeDanmark blev ultimo 2017 tildelt Forretningssystem-Prisen 2017. Prisen er begrundet i, at projektet blev leveret til tiden, udgifter blev mindre end budgetteret, og systemet levede op til de ønskede krav til funktionalitet. Den gennemførte implementering, samt fortsatte udvikling og indarbejdelse af nye rutiner, ventes på sigt at styrke såvel intern rapportering som eksterne service i forhold til kunder og øvrige samarbejdspartnere.

I 2017 er der også foretaget en brand strategisk gennemgang og rebranding af en række forretningsområder i ind- og udland. Brandproces og implementering er sket med henblik på at sikre en omkostningseffektiv og klar brandarkitektur, der er visuel konsistent, og som kan understøtte HedeDanmarks forretningsmæssige udvikling i eksisterende og fremtidige geografiske og forretningsmæssige markeder. Der er således i 2017 gennemført rebranding på følgende områder;

- HD BioRec (miljø og genanvendelse, Sverige),
- HD LandScape (tidl. Väla Mark & Trädgaard – anlægsgartneri og grøn pleje, Sverige),
- HD NordicTrees (handel med juletræer og pyntegrønt i Danmark og internationalt),
- HedeDanmark Anlægsgartnere (tidl. Skælskør Anlægsgartnere – anlægsgartneri, Danmark)

HD GreenLab, som er HedeDanmarks afdeling for effektiv og hurtig innovation, har i samarbejde med en række forretningsenheder afprøvet og gennemført fuldskala forsøg inden for bl.a. ny snerydningstjeneste og digital overvågning af vandløb i det åbne land.

Samtidig med aktiviteterne i HD GreenLab udvikles der løbende nye produkter og ydelser i de enkelte forretningsenheder med henblik på at styrke kundeservice. Udviklingsinitiativer skal samtidig understøtte HedeDanmarks mission om at udvikle naturværdier og naturressourcer i både Danmark og internationalt ved at holde et højt fagligt og etisk niveau i omgangen med naturen. I begyndelsen af maj præsenterede HedeDanmark således bl.a. et projekt for miljø- og fødevareministeren, hvor HedeDanmark i samarbejde med forskere fra Københavns Universitet har gennemført en række forsøg med at bruge flisaske fra varmeværker som gødning i skoven. Projektet betyder, at HedeDanmark som den eneste grønne servicevirksomhed i dag kan tilbyde sin kunder recirkulering af vigtige næringsstoffer til skoven.

Forventning til 2018

HedeDanmark forventer i 2018 atter at øge det samlede aktivitetsniveau og dermed også realisere en omsætning på minimum samme niveau som i 2017. Flere af HedeDanmarks forretningsområder forventes også i 2018 at møde stærk konkurrence og at skulle agere i delmarkeder, hvor ikke alene høj faglighed og kvalitet i opgaveløsninger vil være afgørende, men også evnen til at levere produkter og serviceydelser til konkurrencedygtige priser. Trods forventningen om fortsat priskonkurrence i flere af HedeDanmarks geografiske områder og forretningsmæssige markeder forventes det samlede resultat før skat at blive i størrelsesordenen 40 til 45 mio. kroner. Forventning er afgivet under forudsætning af uændrede konkurrencevilkår og et vejrmæssigt normalår med mindre nedbør end i 2017.

Lovpligtig redegørelse om samfundsansvar

HedeDanmark har ikke tiltrådt FN Global Compact men HedeDanmarks arbejde med CSR (virksomhedens sociale ansvar) tager udgangspunkt i principperne i FN Global Compact og i en mission om på et højt, fagligt, etisk og lønsomt niveau at medvirke til at løse opgaver vedrørende naturværdier og -ressourcer i eller uden for Danmark. For HedeDanmark er det derfor naturligt også at udvise ansvarlighed for det samfund, som HedeDanmark er en del af. HedeDanmark betragter dette samfundsansvar som et fælles ansvar, som vi deler med vores interessenter, og hvor der handles ud fra sund fornuft under hensyntagen til såvel kunder, ejere som medarbejdere samt samfund, samarbejdspartnere, klima og miljø. HedeDanmarks arbejde med menneskerettigheder er således også en naturlig og integreret del af politikker og konkrete indsatser i forhold til bl.a. ansvarlig leverandørstyring og medarbejdere. (Se særlige afsnit herom)

HedeDanmark er derfor også aktive i relevante bestyrelser og udvalg, som understøtter vores mission. Det gælder blandt andet Skovrådet, Skovpolitisk Udvalg, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Sikre Veje, Landskabsrådet, Danske Anlægsgartnere, Brancheforeningen Genanvend Biomasse, Foreningen Biogasbranchen m.fl.

HedeDanmark har igen i 2017 haft fokus på at arbejde for ordnede løn og ansættelsesvilkår hos HedeDanmarks leverandører af manuelle og/eller maskinelle ydelser. Indsatsen bygger på et princip om, at HedeDanmark i samarbejde med sine samarbejdspartnere – der bl.a. i væsentligt omfang består af underentreprenører – ønsker at styrke mulighederne for at identificere og afhjælpe eventuelle problemer på området. Indsatsen sker gennem en struktureret, transparent og målrettet indsats og i tæt samarbejde med de benævnte underleverandører og uafhængig tredjepart. I det følgende redegøres der indledningsvis for arbejde med ansvarlig leverandørstyring

Ansvarlig leverandørstyring

HedeDanmark har siden 2014 arbejdet struktureret og investeret i udvikling af politikker, procedurer, IT-systemer og værktøjer med henblik på at sikre ordnede løn- og arbejdsvilkår blandt vores leverandører af manuelle og/eller maskinelle ydelser. Dette arbejde er i 2016 implementeret i HedeDanmarks divisioner, forretningsområder og stabsfunktioner.

Ved udgangen af 2017 har over 800 samarbejdspartnere tiltrådt HedeDanmarks samarbejdskodeks, som omfatter alle leverandører, der leverer manuelle og/eller maskinelle ydelser til HedeDanmark a/s inklusiv HedeDanmarks danske datterselskaber. I forhold til ved udgangen af 2016 er der således sket en stigning i antallet af tiltrædelser af HedeDanmarks samarbejdskodeks på cirka 100. Da HedeDanmark i 2017 udvidede sit forretningsomfang med underentreprenører er det naturligt, at der i det forgangne år er sket en stigning i antallet af samarbejdspartnere. Udviklingen anses derfor også som naturlig og tilfredsstillende.

HedeDanmarks samarbejdskodeks (Code of Conduct) bygger på relevante internationale retningslinjer, herunder "OECD Guidelines for Multinational Enterprises", principperne i FN's Global Compact, FN's "Guiding Principles on Business and Human Rights", ILO-konventioner om børnearbejde (C138, C182), tvangsarbejde (C029, C105), ligeløn og diskrimination (C100, C111) og organisationsfrihed (C087, C098). Samarbejdskodekset skal fremover tiltrædes af ovennævnte gruppe af leverandører.

HedeDanmark fortsatte også i 2017 sit samarbejde med Deloitte omkring kontrol af underleverandører som er omfattet af HedeDanmarks program Ansvarlig Leverandørstyring. Samarbejdet blev indledt i 2015 og indebærer, at Deloitte på vegne af HedeDanmark udfører uafhængig gennemgang og kontrol af løn- og arbejdsvilkår blandt et på forhånd fastlagt antal af HedeDanmarks underentreprenører. Valget af Deloitte som ekstern partner på området er bl.a. begrundet i et ønske om, at der foretages en uafhængig og troværdig kontrol af den konkrete indsats, samt et ønske om at sikre en sikker og korrekt håndtering af data, så gældende lovgivning på området bliver overholdt til enhver tid.

Kontrolindsats

Deloitte har også i løbet af 2017 gennemført stikprøvekontroller af løn- og arbejdsvilkår i HedeDanmarks divisioner og handelsområder. I forbindelse med de gennemførte kontroller er der fundet enkelte mindre afvigelser i lønafregninger, som vurderes begrundet i administrative forglemmelser/fejl hos samarbejdspartneren. De fundne og påtalte afvigelser er blevet korrigeret i forbindelse med de gennemførte kontroller, og de fundne forhold har ikke givet anledning til at tro, at der ikke generelt har været ordnede løn- og arbejdsvilkår i de pågældende virksomheder. I en enkelt virksomheder, som er præget af sæsonarbejde, har Deloitte konstateret arbejdsuger væsentligt over normalen. HedeDanmark har været i dialog med den konkrete virksomhed omkring dette forhold. Det er i det konkrete tilfælde konstateret, at der er sket fuld afregning for det gennemførte arbejde

Der er således heller ikke blandt kontroller foretaget i 2017 fundet indikationer på, at medarbejderne i de kontrollerede virksomheder ikke skulle have ordnede løn- og arbejdsvilkår.

Gruppen af omfattede leverandører, som har tre eller mere end tre ansatte, havde ved udgangen af 2017 bekræftet følgende:

- Samtlige underentreprenører oplyser, at de har *dansk CVR nr.*
- 87 pct. oplyser, at de *udelukkende har danske statsborgere ansat*
- 74 pct. oplyser, at virksomheden har indgået en *dansk overenskomst*
- Samtlige virksomheder oplyser, at de *følger danske lovregler for udbetaling af løn, feriepenge, skattebetaling mv.*

Anti-korruption

HedeDanmarks ledelse besluttede i 2014 at udvikle og formulere en politik for anti-korruption med henblik på at modvirke korruption og sikre fair konkurrence. Politikken blev implementeret i 2015 og behandler nogle af de etiske problemstillinger og dilemmaer, som medarbejderne kan møde i deres hverdag, og hvordan medarbejderne forventes at forholde sig til disse problemstillinger. Politikken og de tilhørende retningslinjer gælder for alle medarbejdere i HedeDanmark, herunder medarbejdere i datterselskaber, som er ejet af HedeDanmark. Politikken er derfor formuleret på både dansk og engelsk.

Retningslinjerne tager udgangspunkt i en nultolerance-politik over for bestikkelse og facilitation payment ("smørelse" som betaling for at fremme processer), returkommission og karteldannelse og indeholder en række gode råd og vejledninger i håndtering af interessekonflikter.

HedeDanmarks ledelse har i 2017 ikke modtaget nogen henvendelser om handlinger, som skulle være i strid med HedeDanmarks politik for anti-korruption.

Medarbejdere

HedeDanmark har en række politikker, som skal medvirke til, at virksomheden når sine korte og langsigtede mål på ordentlig og ansvarlig vis. Udgangspunktet er, at medarbejderne har evne og vilje til at udvikle sig, løse problemer, gennemføre arbejdsopgaver og påtage sig et ansvar, når mulighederne gives. Personalepolitikkerne skal medvirke til at synliggøre rammerne herfor. Politikkerne dækker bl.a. områder som seniorarbejde, sikkerhed og sundhed, alkohol- og rygepolitik, kompetenceudvikling, rekruttering mv.

HedeDanmarks politikker skal enkeltvis og samlet bidrage til, at HedeDanmark lever op til principperne i FN's Global Compact og herunder medvirke til at sikre et sundt arbejdsmiljø, trivsel og mangfoldighed, samt understøtte retten til ikke-diskrimination. Dette betyder også, at HedeDanmark naturligvis accepterer medarbejderes frihed til at organisere sig og ret til kollektive forhandlinger i overensstemmelse med gældende lovgivning. Tilsvarende er det til enhver tid kompetencer, som er afgørende for ansættelser og forfremmelser. Handlinger og opfølgning på basale arbejdstager og menneskerettigheder sker bl.a. i løbende dialog med medarbejderne. Der sker løbende tilpasning og opfølgning på politikkerne, så de dels følger den til enhver tid gældende lovgivning, samt HedeDanmarks politikker på området.

HedeDanmark har derudover et generelt og bredt forankret adfærdskodeks, som beskriver, hvordan medarbejdere forventes at agere over for kunder, kolleger og samarbejdspartnere. Ligeledes er der i 2017 udarbejdet en politik for medarbejderes adfærd på sociale medier.

HedeDanmark uddanner elever inden for virksomhedens grønne faglige områder samt inden for virksomhedens administrative funktioner. Der arbejdes løbende med at tilrettelægge arbejdsopgaver, så der tages mest muligt hensyn til de ansatte, herunder også medarbejdere, som er ansat i fleksjob, og som ikke er fuldt arbejdsdygtige – permanent eller midlertidigt.

I lighed med tidligere år har HedeDanmark også i 2017 samarbejdet med såvel lønmodtagerorganisationer som jobcentre om at udvikle og gennemføre uddannelsesforløb for virksomhedens timelønnede medarbejdere med henblik på styrkelse af faglige kompetencer såvel som et generelt kompetenceløft. I lighed med tidligere år er der også i 2017 eksempelvis gennemført undervisning, som bl.a. har skullet styrke medarbejdernes evner i læsning, matematik samt IT-færdigheder.

Medarbejdertilfredshed

HedeDanmark valgte i 2017, at der i det forgangne år ikke skulle gennemføres en overordnet og samlet trivselsmåling i HedeDanmark. En enkelt division valgte dog at gennemføre lokale trivsels-pejlinger der viste, at der i 2017 var enkelte afdelinger med behov for at iværksætte initiativer til fremme af den lokale trivsel. HedeDanmark vil i 2018 gennemføre en samlet og obligatorisk måling af det psykiske arbejdsmiljø.

Syge- og ulykkesfravær

HedeDanmark har i en kortere periode frem til 2016 oplevet en utilfredsstillende udvikling og niveau i ulykkesfrekvens, og et deraf følgende fravær på grund af sygdom blandt HedeDanmarks timelønnede medarbejdere.

HedeDanmarks øverste ledelse og HedeDanmarks Arbejds miljøudvalg har derfor siden ultimo 2016 og igen 2017 haft øget fokus på at afdække og analysere årsager til ulykker og skabe fokus på arbejdssikkerhed, samt ikke mindst på at udvikle en bedre kultur omkring arbejdssikkerhed. Arbejdet har bl.a. indebåret, at alle ulykker rapporteres direkte til divisionsdirektører, og at ulykker behandles på ledermøder i de enkelte divisioner. Herudover indgår arbejdssikkerhed som et fast dagsordenspunkt på møder i HedeDanmarks øverste ledergruppe, hvor evt. arbejdsulykker gennemgås.

Det øgede fokus har haft en betydelig positiv indvirkning og en opadgående kurve for fravær ifm ulykker er vendt i løbet af 2017. Øget fokus, opfølgning og læring har således ført til, at omfang af fravær forårsaget af ulykker blandt HedeDanmarks timelønnede medarbejdere er mere end halveret i forholdt til året før, jf. herunder:

Af nedenstående oversigt fremgår resultatet af politikkerne i relation til medarbejdere:

Fokus	Målepunkt	Gruppe	Realiseret	Realiseret	Målsætning	Målsætning
			2016	2017	2017	2018
Nedbringelse af Sygefravær	Sygetimer for...[a]	Timelønnede	4,58 %	3,98 %	3,25 %	3,25 %
		Funktionærer	1,87 %	1,70 %	2,50 %	2,50 %
Ulykkesfravær under det laveste niveau for timelønnede i Danmark	Ulykkes-fraværstimer for...[b]	Timelønnede	0,54 %	0,25 %	0,21 %	0,21 %

[a] Målt for timelønnede som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet), og for funktionærer som antallet af sygetimer ift. det normale antal timer (normtimetallet). Sygefraværet er inkl. langtidfravær, fravær pga. kroniske lidelser og arbejdsulykker.

[b] Målt som antallet af ulykkesfraværstimer ift. det normale antal timer (normtimetallet).

Niveauet for ulykkesfravær for timelønnede i den private sektor i Danmark er fra 2007 til 2013 (begge år inkl.) ifølge Danmarks Statistik mellem 0,13 (lavest) og 0,21 (højest).

Kilde: Danmarks Statistik.

Miljø og klima

Miljø- og klimaområdet er et særligt vigtigt indsatsområde for HedeDanmark som ledende grøn virksomhed. HedeDanmark har en målsætning om at skabe og udvikle naturressourcer både internt i virksomheden og hos vores kunder og samarbejdspartnere.

Blandt de klima- og miljømæssigt gavnlige opgaver, som HedeDanmark udfører, kan nævnes, at plantnings- og skovforvaltningsarbejde bidrager til grundvandssikring, og at atmosfærisk CO₂ bindes i plantemateriale.

I overensstemmelse med regeringens "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018" arbejder HedeDanmark for størst mulig genanvendelse og herunder at nyttiggøre restprodukter fra danske spildevandsanlæg og industrivirksomheder med en gødningsmæssig værdi ud fra en recirkuleringstankegang. Det betyder, at HedeDanmark i dag er den største aktør i Danmark inden for håndtering af organiske restprodukter som bl.a. biogødning til jordbrugsformål og biofoder til landbruget.

Som Danmarks største leverandør af træflis bidrog HedeDanmark også i 2017 til at erstatte fossile brændstoffer og deltager også i forsknings- og udviklingsarbejde inden for biomasseområdet, der kan medvirke til den energimæssige omstilling, som skal ske i Danmark i de kommende år. HedeDanmark indgik således i oktober 2017 et strategisk samarbejde med to store norske skovejersorganisationer med henblik på at sikre stabile leverancer af bæredygtigt flis til den danske energisektor.

HedeDanmark har i samarbejde med forskere fra Københavns Universitet udviklet et system som sikrer, at næringsrigt aske fra træflis anvendt på varmeværker kan føres tilbage skoven. Konceptet som bl.a. fører kalium, calcium og fosfor tilbage til skovenes økosystemer blev i 2017 præsenteret for miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen og er efterfølgende tilbudt til HedeDanmarks kunder.

Rapportering om det underrepræsenterede køn i ledelsen

Politik og mål for diversitet og ligestilling

HedeDanmark valgte i årsrapporten for 2016 for første gang at udforme sin egen politik på området jf. ÅRL § 99B. I lighed med 2016 har udgangspunktet for HedeDanmarks politik igen i 2017 været, at HedeDanmarks forretningsaktiviteter i høj grad udføres inden for mandsdominerede brancher. Dette afspejler sig i væsentlig grad i antallet og fordelingen af mandlige og kvindelige medarbejdere på alle niveauer i organisationen.

HedeDanmark ønsker, at medarbejdere og ledere er bredt og forskelligartet sammensat, idet vi tror på, at mangfoldighed fremmer udvikling og er forudsætning for fortsat forretningsmæssig succes.

Det er derfor HedeDanmarks mål at have diversitet og ligestilling blandt ledere og medarbejdere. Vores mål og faktiske udmøntning skal til enhver tid være i overensstemmelse med gældende lovgivning og anerkendte nationale og internationale standarder. Det er vigtigt for HedeDanmark at undgå enhver form for forskelsbehandling i alle dele af virksomheden.

Ansættelse i HedeDanmark baserer sig altid udelukkende på faktiske personlige, forretningsmæssige og faglige kompetencer. Rekruttering, forfremmelse og afskedigelse påvirkes aldrig af ansøgerens eller medarbejderens race, etnicitet eller sociale baggrund, køn, religion eller lignende. Vores processer for rekruttering og forfremmelse tager hensyn til disse mål.

For at øge andelen af det underrepræsenterede køn har vi iværksat følgende initiativer:

- Som en del af HedeDanmarks ansættelsesproces vil vi på alle ledelsesniveauer tilstræbe, at det underrepræsenterede køn indgår i feltet af kandidater. Tilsvarende vil vi bede eksterne rekrutteringskonsulenter – så vidt det overhovedet er muligt – at præsentere kandidater af begge køn.
- Vi vil fortsat beskæftige praktikanter af begge køn fra relevante uddannelser inden for bl.a. ingeniør-, skovbrugs- og anlægsgartneruddannelserne, som på sigt kan tilføre virksomheden dygtige medarbejdere på alle fagområder og niveauer – herunder tilføre nyt ledelsespotentiale.
- Vi vil i stillingsopslag specifikt opfordre kandidater fra det underrepræsenterede køn til at søge ledige stillinger i HedeDanmark.

Vi anvender nedenstående indikatorer som udtryk for, om politikken følges i praksis:

- Er HedeDanmarks principper om ansættelse, forfremmelse og afskedigelse altid baseret på faktiske personlige, forretningsmæssige og faglige kompetencer, og er disse indarbejdet i vores personalehåndbog?
- Er ovenstående principper vedr. ansættelser, forfremmelser og afskedigelser anvendt i praksis i årets løb?

De opnåede resultater inden for politikens område vurderes løbende og korrigerende tiltag iværksættes, når det vurderes muligt, nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Medarbejdere bliver løbende informeret om HedeDanmarks visioner, mål og effekter, således at der i dagligdagen faktisk kan ageres i henhold til politikken.

Vi vil rapportere tydeligt og gennemsigtigt om relevante opnåede resultater.

Politikken gælder for alle dele af koncernen.

Ved udgangen af 2017 udgør det underpræsenterede køn 16 % af HedeDanmarks ledelse inklusive øverste forretnings- og funktionsansvarlige.

Måltal for bestyrelsen

Pr. 31/12 2017 er der ingen kvinder i HedeDanmarks bestyrelse. Ud fra en konkret vurdering af virksomhedens forhold, herunder navnlig den branche HedeDanmark arbejder inden for samt de branchemæssige kompetencer, der følgelig skal være til stede i bestyrelsen, er målet, at andelen af kvinder i bestyrelsen senest pr. 31/12 2020 udgør 20 % svarende til 1 person. Målet er endnu ikke realiseret, men det er fortsat vurderingen, at måltallet er realistisk og ambitiøst. Bestyrelsens sammensætning opfylder p.t. de behov for kompetencer som er relevante, hvorfor der i 2017 ikke er sket tilførsel af kompetencer i form af et bestyrelsesmedlem der repræsenterer det underrepræsenterede køn.

Særlige risici

Generelle risici

HedeDanmarks væsentligste driftsrisiko er knyttet til projektrisici, som søges minimeret via fokusering på projekt- og kontraktstyring samt kvalitetssikring og kompetenceopbygning i entrepriseret blandt driftspersonalet. Desuden er det væsentligt for HedeDanmark hele tiden at være på forkant med udviklingen inden for informationsteknologi. De forskellige forretningsområder i HedeDanmark mindsker afhængigheden af enkeltområder.

Finansielle risici

HedeDanmark er i nogen grad eksponeret over for ændringer i renteniveauet. HedeDanmarks valutarisici er meget begrænsede, og der foretages løbende vurdering omkring afdækning.

Kreditrisici

HedeDanmarks kreditrisici nedbringes ved konstant overvågning af finansielle oplysninger på kunderne samt en hurtig og effektiv debitorstyring. En fast defineret, topstyret kreditpolitik med indarbejdede procedurer sikrer, at alle i organisationen kender retningslinjerne, og at der i alle kundeforhold er en afvejning af avance i forhold til risiko.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning opstået hændelser, som i væsentlig grad påvirker årsregnskabet.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for 2017 for HedeDanmark a/s er aflagt i overensstemmelse med Årsregnskabslovens bestemmelser for store klasse C-virksomheder.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet nedenfor for hver enkelt regnskabspost.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med det beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering, og deres andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver præsenteres som en særskilt post under koncernens egenkapital.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomhed inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden. Hvis der ikke kan skønnes en pålidelig brugstid fastsættes denne til 10 år. Brugstiden revurderes årligt.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter/omkostninger.

Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post.

Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske tilknyttede og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelsen til danske kroner med periodiske gennemsnitskurser, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske tilknyttede virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværende med selvstændige udenlandske tilknyttede virksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den tilknyttede virksomhed, indregnes direkte i egenkapitalen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender henholdsvis anden gæld.

Ændringer i dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Omsætning af handelsvarer og fremstillede færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted, hvilket svarer til faktureringstidspunktet. Nettoomsætning indregnes eksklusiv moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Service- og rådgivningsydelser indregnes i nettoomsætningen i takt med, at ydelserne udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling

Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling omfatter regnskabsårets formindskelser eller forøgelse af lagre af færdigvarer og varer under fremstilling. I posten indgår sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger. Ændringer i råvarelagre indgår i posten omkostninger til råvarer og hjælpematerialer.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokale omkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til selskabets personale.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle samt immaterielle anlægsaktiver.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedens hovedaktiviteter.

Resultat efter skat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Resultat efter skat af kapitalandele i associerede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter forholdsmæssig eliminering af interne avancer og tab.

Finansielle indtægter

Finansielle indtægter indeholder renteindtægter og kursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt godtgørelser under aconto-skatteordningen mv.

Finansielle omkostninger

Finansielle omkostninger indeholder renteomkostninger og kurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg under aconto-skatteordningen mv.

Skat

Selskabet er sambeskattet med Dalgasgroup A/S, Dalgasgroup A/S' øvrige danske datterselskaber samt Dalgasgroup A/S' danske søsterselskaber, der i henhold til reglerne om tvungen sambeskatning er omfattet af sambeskatningen i koncernen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster med fuld fordeling og med refusion vedrørende skattemæssige underskud. Dalgasgroup A/S er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings direkte på egenkapitalen.

Balancen

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og brugsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelsen. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-15 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter igangværende og færdiggjorte udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder, erhvervede immaterielle rettigheder og forudbetalinger for immaterielle anlægsaktiver.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes.

Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder. De anvendte afskrivningsperioder udgør 3-20 år.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Patenter afskrives lineært over den resterende patentperiode, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde, bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Indirekte omkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

○ Bygninger	10-50 år
○ Produktionsanlæg og maskiner	5-8 år
○ Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-8 år

For indretning af lejede lokaler og aktiver omfattet af finansielle leasingaftaler udgør afskrivningsperioden maksimalt aftaleperioden.

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-15 år. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede, forholdsmæssige interne fortjenester og tab.

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives til nettorealiseringsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende associerede virksomheds forpligtelser, og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil blive aktualiseret, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, det skønnes nødvendigt at afholde for at afvikle forpligtelsen.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Kapitalandele i associerede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter børsnoterede værdipapirer, der måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationseværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Biologiske omsætningsaktiver indregnet under varebeholdninger

Biologiske omsætningsaktiver, der omfatter levende planter, måles til kostpris, der for købte aktiver består af købsprisen tillagt eventuelle direkte tilknyttede anskaffelsesomkostninger.

Biologiske omsætningsaktiver måles til nettorealisationseværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationseværdi for biologiske omsætningsaktiver opgøres som forventet salgspris med fradrag af omkostninger til færdiggørelse og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender omfattende tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, tilgodehavender hos administrerede skove, tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Såfremt salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealisationseværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, der er opgjort som salgsværdien med fradrag af acontofaktureringer, er positiv eller negativ.

Finansieringsomkostninger vedrørende ydelser medregnes ikke i værdien af igangværende arbejder. Omkostninger i forbindelse med salgs- og tilbudsarbejde til opnåelse af kontrakter udgiftsføres i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger i det regnskabsår, hvori omkostningerne afholdes.

Tilgodehavende skat og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til tab på igangværende arbejder for fremmed regning.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Finansielle gældsforpligtelser

Gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter måles ved låneoptagelse til kostpris, svarende til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles gæld til realkreditinstitutter og kreditinstitutter til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved låneoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiell omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiell omkostning.

Leasingydelser vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Modtagne forudbetalinger for kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb, der er modtaget fra kunder forud for leveringstidspunktet.

Øvrige gældsforpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser omfattende gæld til administrerede skove, leverandør og tjenesteydelser, gæld til tilknyttede virksomheder samt anden gæld måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen opstilles efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat.

Pengestrømsopgørelsen viser likviditet fra driften, investeringer, finansiering og årets forskydning i likviditet samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for moderselskabet, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Likviditetsvirkningen af køb af virksomheder vises separat under pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet.

Pengestrømme fra driften opgøres som årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter og ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringer omfatter køb af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrømme fra finansiering omfatter optagelse og afdrag på langfristet og kortfristet gæld til finansierings- og kreditinstitutter samt foretagne udlodninger.

Likvider omfatter likvide beholdninger samt den andel af kortfristet gæld til kreditinstitutter, der indgår som en del af koncernens løbende likviditetsstyring.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på forretningsområder (primært segment) og geografiske markeder (sekundært segment). Segmentoplysninger følger virksomhedens regnskabspraksis og interne økonomistyring. De sekundære segmentoplysninger gives på baggrund af kundernes placering.

Resultatopgørelse

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
1 Nettoomsætning	1.681.852	1.683.820	1.523.604	1.490.091
Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling	-13.635	-6.887	-14.264	-4.318
2 Andre driftsindtægter	13.215	1.392	12.598	852
Indtægter i alt	1.681.432	1.678.325	1.521.938	1.486.625
3 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser	-1.035.510	-1.037.832	-956.050	-922.753
4 Andre eksterne omkostninger	-204.394	-199.945	-176.746	-168.796
5 Personaleomkostninger	-377.853	-357.832	-330.449	-321.580
6 Af- og nedskrivninger	-30.729	-28.694	-27.096	-20.864
Andre driftsomkostninger	-138	-389	-138	-180
Resultat af primær drift	32.808	53.633	31.459	52.452
12 Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	-1.118	-5.517
7 Finansielle indtægter	4.014	5.070	3.808	4.948
Nedskrivning af finansielle aktiver	-29.874	-14.670	-29.874	-14.670
8 Finansielle omkostninger	-3.389	-3.039	-2.744	-2.297
Resultat før skat	3.559	40.994	1.531	34.916
9 Skat af årets resultat	-2.558	-12.871	-530	-6.793
Årets resultat	1.001	28.123	1.001	28.123
Forslag til resultatdisponering:				
Udbytte for regnskabsåret	0	25.000	0	25.000
Overført til senere år	1.001	3.123	1.001	3.123
Resultatdisponering i alt	1.001	28.123	1.001	28.123

Balance pr. 31. december

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet		
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	
	Aktiver				
	Anlægsaktiver				
	Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	29.704	27.834	29.095	27.556
	Goodwill	49.717	57.425	39.194	45.655
	Immaterielle anlægsaktiver under udførelse	0	167	0	0
10	Immaterielle anlægsaktiver i alt	79.421	85.426	68.289	73.211
	Grunde og bygninger	9.777	27.720	8.619	23.933
	Produktionsanlæg og maskiner	29.283	25.378	29.283	25.378
	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	27.639	26.851	21.106	21.612
11	Materielle anlægsaktiver i alt	66.699	79.949	59.008	70.923
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	47.211	58.181
	Tilgodehavende hos associerede virksomheder	0	22.408	0	22.408
	Andre værdipapirer og kapitalandele	0	19	0	0
12	Finansielle anlægsaktiver i alt	0	22.427	47.211	80.589
	Anlægsaktiver i alt	146.120	187.802	174.508	224.723
	Omsætningsaktiver				
13	Varebeholdninger	81.973	97.178	63.078	79.363
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	381.286	342.482	348.118	323.237
14	Igangværende arbejder for fremmed regning	43.772	7.783	24.056	5.612
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	986	31	7.503	135
15	Andre tilgodehavender	25.274	15.701	24.277	14.257
16	Periodeafgrænsningsposter	3.030	5.590	2.477	5.028
	Tilgodehavender i alt	454.348	371.587	406.431	348.269
	Likvide beholdninger	33.258	5.056	25.854	42
	Omsætningsaktiver i alt	569.579	473.821	495.363	427.674
	Aktiver i alt	715.699	661.623	669.871	652.397

Balance pr. 31. december

Note	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet		
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	
Passiver					
Egenkapital					
	Grundkapital	30.000	30.000	30.000	30.000
	Overført overskud	234.018	227.724	234.018	227.724
	Foreslået udbytte	0	25.000	0	25.000
17	Egenkapital i alt	264.018	282.724	264.018	282.724
Hensatte forpligtelser					
18	Hensættelser til udskudt skat	4.417	10.346	4.417	10.431
19	Andre hensatte forpligtelser	6.400	459	6.400	300
	Hensatte forpligtelser i alt	10.817	10.805	10.817	10.731
Langfristede gældsforpligtelser					
	Gæld til kreditinstitutter	8.918	8.506	8.918	8.506
	Anden gæld	50	233	50	233
20	Langfristede gældsforpligtelser i alt	8.968	8.739	8.968	8.739
Kortfristede gældsforpligtelser					
	Afdrag på langfristet gæld som forfalder inden for 1 år	1.159	1.091	1.159	1.091
	Kreditinstitutter	149.768	131.182	130.647	127.654
14	Modtagne forudbetalinger vedr. igangværende arbejder	28.424	11.840	19.043	8.375
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	116.101	110.937	105.902	104.688
	Gæld til tilknyttede virksomheder	6.234	5.647	8.234	16.240
	Gæld til associerede virksomheder	5.828	3.961	5.828	3.961
	Skyldig selskabsskat	703	378	0	0
21	Anden gæld	106.756	93.888	98.760	88.041
22	Periodeafgrænsningsposter	16.923	431	16.495	153
	Kortfristede gældsforpligtelser i alt	431.896	359.355	386.068	350.203
	Gældsforpligtelser i alt	440.864	368.094	395.036	358.942
	Passiver i alt	715.699	661.623	669.871	652.397
23	Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser				
24	Nærtstående parter				

Pengestrømsopgørelse

Note	HedeDanmark a/s Koncernen	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
PENGESTRØM VEDRØRENDE DRIFT		
Resultat af primær drift	32.808	53.633
Tilbageført ikke likvide af- og nedskrivninger	30.729	28.694
Tilbageført ændring i henlæggelser	5.941	-2.211
	69.478	80.116
Forskydning i varebeholdninger	15.205	6.631
Forskydning i tilgodehavender	-82.276	-38.468
Forskydning i leverandører og anden gæld	53.630	1.700
	-13.441	-30.137
Modtagne finansielle indtægter	4.238	5.070
Betalte finansielle omkostninger	-3.389	-3.389
Betalt selskabsskat	-8.648	-11.780
	-7.799	-10.099
Pengestrømme vedrørende drift	48.238	39.880
PENGESTRØM VEDRØRENDE INVESTERINGER		
Nettoinvestering i immaterielle anlægsaktiver	-7.880	-13.006
Nettoinvestering i materielle anlægsaktiver	-3.594	-15.149
Køb af virksomhed	0	-8.080
Nettoinvestering i associerede virksomheder	-2.377	-8.465
Pengestrømme vedrørende investeringsaktivitet	-13.851	-44.700
PENGESTRØM VEDRØRENDE FINANSIERING		
Fald/stigning i langfristede gældsforpligtelser	229	-807
Udbetalt udbytte/uddelinger	-25.000	-20.000
Pengestrømme vedrørende finansiering	-24.771	-20.807
Ændring i likvider	9.616	-25.627
Likvider primo incl. kreditinstitutter	-126.126	-100.499
Likvider ultimo incl. kreditinstitutter	-116.510	-126.126
LIKVIDER		
Likvide beholdninger	33.258	5.056
Kreditinstitutter	-149.768	-131.182
Likvider i alt	-116.510	-126.126

Noter

	HedeDanmark Koncernen		HedeDanmark Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Note 1 Nettoomsætning				
Varesalg, service- og rådgivningsydelser	1.680.983	1.678.039	1.522.807	1.484.459
Lejeindtægter	869	5.727	797	5.632
	1.681.852	1.683.766	1.523.604	1.490.091
Segmentopdeling af nettoomsætning				
Aktivitetmæssig opdeling				
Skov- og landskabsaktiviteter	959.017	1.074.059	866.324	941.490
Handelsaktiviteter	722.835	609.707	657.280	549.001
Nettoomsætning aktivitetmæssig i alt	1.681.852	1.683.766	1.523.604	1.490.491
Geografisk opdeling				
Danmark	1.397.935	1.419.793	1.385.280	1.346.753
Øvrige Skandinavien	95.971	71.456	19.105	14.482
Vesteuropa	151.656	160.311	109.155	119.605
Østeuropa	33.478	28.330	9.572	5.775
Øvrige	2.812	3.876	492	3.876
Nettoomsætning geografisk i alt	1.681.852	1.683.766	1.523.604	1.490.491
Note 2 Andre driftsindtægter				
Erstatning fra forsikringselskaber	300	161	107	161
Fortjeneste ved salg af småaktiver	681	998	375	564
Fortjeneste ved salg af ejendomme	12.025	0	12.025	0
Øvrige indtægter	209	233	91	127
	13.215	1.392	12.598	852
Note 3 Omkostninger til råvarer og tjenesteydelser				
Varekøb	513.422	517.040	469.148	455.618
Entreprenøromkostninger	503.898	507.465	482.411	467.135
Indkøbte tjenesteydelser	18.190	13.327	4.491	0
	1.035.510	1.037.832	956.050	922.753
Note 4 Andre eksterne omkostninger				
Kontor- og administrationsomkostninger	34.504	30.377	26.647	17.668
Drift og vedligeholdelse af materiel og bygninger	68.031	66.729	62.038	60.857
Rejseomkostninger	15.223	19.224	14.620	18.565
Fragt af solgte varer	77.768	76.659	65.692	65.926
Øvrige eksterne omkostninger	8.868	6.956	7.749	5.780
	204.394	199.945	176.746	168.796
Honorar til repræsentantskabsvalgt revision				
Honorar vedrørende lovpligtig revision	415	436	350	295
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	8	5	8	5
Skatterådgivning	53	0	53	0
Andre ydelser	387	600	278	413

Noter

	HedeDanmark Koncernen		HedeDanmark Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Note 5 Personalemkostninger				
Lønninger og honorarer	336.275	318.361	301.006	293.534
Pensioner og bidrag til pensionsordninger	17.760	16.694	15.383	13.427
Andre omkostninger til social sikring	15.095	15.110	6.900	7.869
Øvrige personaleomkostninger	8.723	7.667	7.160	6.750
	377.853	357.832	330.449	321.580
Antal heltidsansatte	813	785	712	696
Løn og vederlag til direktion i moderselskabet	4.122	4.400	4.122	4.400
Vederlag til bestyrelse i moderselskabet	220	105	220	105
Note 6 Af- og nedskrivninger				
Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	5.494	2.201	5.369	2.120
Goodwill	8.391	8.039	7.153	4.275
Af- og nedskrivninger immaterielle anlægsaktiver	13.885	10.240	12.522	6.395
Grunde og bygninger	1.347	1.525	1.333	1.096
Produktionsanlæg og maskiner	9.918	11.019	9.918	9.723
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	9.035	8.247	6.617	5.882
Af- og nedskrivninger materielle anlægsaktiver	20.300	20.791	17.868	16.701
Fortjeneste ved salg af anlægsaktiver	-3.456	-2.337	-3.294	-2.232
Af- og nedskrivninger i alt	30.729	18.454	27.096	14.469
Note 7 Finansielle indtægter				
Renter af likvide beholdninger	0	3	0	0
Renter fra associerede virksomheder	3.060	2.829	3.060	2.829
Renter af tilgodehavender fra salg	85	416	143	315
Valutakursgevinster	205	1.276	204	1.262
Øvrige finansielle indtægter	664	546	402	542
	4.014	5.070	3.808	4.948
Note 8 Finansielle omkostninger				
Renter af gæld til realkreditinstitutter	144	305	144	305
Renter af gæld til kreditinstitutter	1.454	1.262	1.182	786
Valutakurstab	1.402	948	1.317	926
Øvrige finansielle omkostninger	389	524	101	280
	3.389	3.039	2.744	2.297
Note 9 Skat af årets resultat				
Skat af årets resultat	11.251	11.627	9.255	2.341
Regulering vedr. tidligere års skat	-2.715	-4	-2.711	0
Årets regulering af udskudt skat	-5.978	1.248	-6.014	4.452
	2.558	12.871	530	6.793

Noter

Note 10 Immaterielle anlægsaktiver

	Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder 1000 kroner	Goodwill 1000 kroner	Immaterielle anlægs-aktiver under udførelse 1000 kroner	Immaterielle anlægs-aktiver i alt 1000 kroner
HedeDanmark a/s, koncernen				
Anskaffelsessum primo	36.790	122.263	167	159.220
Kursregulering	-8	-18	0	-26
Årets tilgang	7.381	692	0	8.073
Årets afgang	-2.366	0	-167	-2.533
Anskaffelsessum ultimo	41.797	122.937	0	164.734
Af- og nedskrivninger primo	-8.956	-64.838	0	-73.794
Kursregulering	-9	628	0	619
Årets afskrivning	-5.494	-8.391	0	-13.885
Årets afgang	2.366	0	0	2.366
Regulering	0	-619	0	-619
Af- og nedskrivninger ultimo	-12.093	-73.220	0	-85.313
Bogført værdi ultimo	29.704	49.717	0	79.421

	Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder 1000 kroner	Goodwill 1000 kroner	Immaterielle anlægs-aktiver under udførelse 1000 kroner	Immaterielle anlægs-aktiver i alt 1000 kroner
HedeDanmark a/s, moderselskabet				
Anskaffelsessum primo	36.216	89.673	0	125.889
Årets tilgang	6.908	692	0	7.600
Årets afgang	-2.245	0	0	-2.245
Anskaffelsessum ultimo	40.879	90.365	0	131.244
Af- og nedskrivninger primo	-8.660	-44.018	0	-52.678
Årets afskrivning	-5.369	-7.153	0	-12.522
Årets afgang	2.245	0	0	2.245
Af- og nedskrivninger ultimo	-11.784	-51.171	0	-62.955
Bogført værdi ultimo	29.095	39.194	0	68.289

Noter

Note 11 Materielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, koncernen

	Grunde, bygninger og skove 1000 kroner	Produktions- anlæg og maskiner 1000 kroner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar 1000 kroner	Materielle anlægs- aktiver i alt 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	36.914	99.048	83.183	219.145
Reklassificering ved ændret brug	0	177	-152	25
Kursregulering	-131	0	-495	-626
Årets tilgang	838	16.568	10.845	28.251
Årets afgang	-21.319	-11.840	-7.896	-41.055
Anskaffelsessum ultimo	16.302	103.953	85.485	205.740
Af- og nedskrivninger primo	-9.194	-73.670	-56.332	-139.196
Reklassificering ved ændret brug	0	-177	152	-25
Kursregulering	-46	0	478	432
Årets af- og nedskrivning	-1.347	-9.918	-8.859	-20.124
Årets nedskrivning	0	0	-176	-176
Årets afgang	4.062	9.095	6.891	20.048
Af- og nedskrivninger ultimo	-6.525	-74.670	-57.846	-139.041
Bogført værdi ultimo	9.777	29.283	27.639	66.699
Heraf finansielt leasede aktiver	0	0	233	0

HedeDanmark a/s, moderselskabet

	Grunde, bygninger og skove 1000 kroner	Produktions- anlæg og maskiner 1000 kroner	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar 1000 kroner	Materielle anlægs- aktiver i alt 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	29.753	85.025	60.073	174.851
Regulering til primo	0	177	-152	25
Årets tilgang	838	16.567	6.701	24.106
Årets afgang	-16.733	-11.840	-5.125	-33.698
Anskaffelsessum ultimo	13.858	89.929	61.497	165.284
Af- og nedskrivninger primo	-5.820	-59.647	-38.461	-103.928
Regulering til primo	0	-177	152	-25
Årets afskrivning	-1.333	-9.918	-6.441	-17.692
Årets nedskrivning	0	0	-176	-176
Årets afgang	1.914	9.096	4.535	15.545
Af- og nedskrivninger ultimo	-5.239	-60.647	-40.391	-106.277
Bogført værdi ultimo	8.619	29.283	21.106	59.008
Heraf finansielt leasede aktiver	0	0	233	0

Noter

Note 12 Finansielle anlægsaktiver

HedeDanmark a/s, koncernen

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder 1000 kroner	Tilgodeha- vender hos associerede virksomheder 1000 kroner	Andre værdipapirer og kapitalandele 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	0	62.466	0
Kursregulering	0	-8.069	0
Årets tilgang	0	4.465	0
Anskaffelsessum ultimo	0	58.862	0
Reguleringer primo	0	-40.058	19
Nedskrivninger	0	-23.874	0
Reguleringer	0	0	-19
Valutakursregulering	0	5.070	0
Reguleringer ultimo	0	-58.862	0
Bogført værdi ultimo	0	0	0

HedeDanmark a/s, moderselskabet

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder 1000 kroner	Tilgodeha- vender hos associerede virksomheder 1000 kroner	Andre værdipapirer og kapitalandele 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	71.081	62.466	0
Kursregulering	0	-8.069	0
Årets tilgang	13.469	4.465	0
Regulering ved køb og salg af virksomheder	-700	0	0
Anskaffelsessum ultimo	83.850	58.862	0
Reguleringer primo	-12.900	-40.058	0
Nedskrivninger	-619	-23.874	0
Modtaget udbytte	-22.845	0	0
Valutakursregulering mellemværende døtre	224	5.070	0
Andel af årets resultat efter skat	-499	0	0
Reguleringer ultimo	-36.639	-58.862	0
Bogført værdi ultimo	47.211	0	0

Noter

Note 12 Finansielle anlægsaktiver (fortsat)

	Ejer- andel %	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.	HedeDanmarks andel	
				Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.
Dattervirksomheder					
Heidegesellschaft Forstprodukte und -geräte GmbH, Tyskland	100	7.870	2.335	7.870	2.335
Silva Estate a/s, Kolding	100		-312		-312
S.K.A. A/S, Sorø	100	7.450	45	7.450	45
HD LandScape AB, Sverige	100	9.623	-8.574	9.623	-8.574
HD Forest Holding, Letland	100	16.693	6.007	16.693	6.007
Moderselskabets andel		41.636	-497	41.636	-499
Goodwill 31. december 2017				5.575	
Ned- og afskrivning på goodwill					-619
Moderselskabets andel i dattervirksomheder i alt				47.211	-1.118

	Ejer- andel %	Egen- kapital 1000 kr.	Årets resultat efter skat 1000 kr.	Årets	
				Egen- kapital 1000 kr.	resultat efter skat 1000 kr.
Associerede virksomheder - koncernen					
Emirates Landscape L.L.C., Abu Dhabi	49	0	-4.468	0	0
Andel i associerede virksomheder i alt				0	0

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Note 13 Varebeholdninger				
Råvarer og hjælpematerialer	819	3.043	819	3.043
Varer under fremstilling	15.178	4.780	15.178	4.780
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	63.338	87.371	45.148	69.810
Forudbetalinger for varer	2.638	1.984	1.933	1.730
	<u>81.973</u>	<u>97.178</u>	<u>63.078</u>	<u>79.363</u>
Note 14 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværldi	244.750	414.337	234.415	343.820
Acontofaktureringer	-229.402	-418.394	-229.402	-387.583
	<u>15.348</u>	<u>-4.057</u>	<u>5.013</u>	<u>-2.763</u>
Indregnet således i balancen:				
Igangværende arbejder for fremmed regning, aktiver	43.772	7.783	24.056	5.612
Modtagne forudbetalinger vedr. igangv. arbejder, passiver	-28.424	-11.840	-19.043	-8.375
	<u>15.348</u>	<u>-4.057</u>	<u>5.013</u>	<u>-2.763</u>
Note 15 Andre tilgodehavender				
Tilgodehavende selskabsskat	5.754	5.270	4.981	4.199
Tilgodehavender hos administrerede skove	6.913	6.168	6.798	6.168
Øvrige tilgodehavender	12.607	4.263	12.498	3.890
	<u>25.274</u>	<u>15.701</u>	<u>24.277</u>	<u>14.257</u>
Note 16 Periodeafgrænsningsposter				
Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudbetalte omkostninger.				
Note 17 Egenkapital				
Selskabskapital				
Saldo primo	30.000	30.000	30.000	30.000
Saldo ultimo	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>
Overført overskud				
Saldo primo	227.724	227.185	227.724	227.185
Kursregulering vedr. udenlandske dattervirksomheder	5.294	-2.584	5.294	-2.584
Overført af årets resultat	1.001	3.123	1.001	3.123
Overført overskud ultimo	<u>234.019</u>	<u>227.724</u>	<u>234.019</u>	<u>227.724</u>
Udbytte				
Saldo primo	25.000	20.000	25.000	20.000
Betalt udbytte	-25.000	-20.000	-25.000	-20.000
Årets udbytte	0	25.000	0	25.000
Saldo ultimo	<u>0</u>	<u>25.000</u>	<u>0</u>	<u>25.000</u>
Egenkapital ultimo	<u>264.019</u>	<u>282.724</u>	<u>264.019</u>	<u>282.724</u>

Noter

	HedeDanmark a/s Koncernen		HedeDanmark a/s Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Note 18 Udskudt skat				
Udskudt skat hviler på følgende poster:				
Immaterielle anlægsaktiver	-2.154	0	-2.154	0
Materielle anlægsaktiver	0	1.842	0	1.877
Varebeholdninger	-1.065	-362	-1.065	-362
Igangværende arbejder for fremmed regning	7.728	9.034	7.728	9.034
Tilgodehavender	47	-328	47	-328
Hensatte forpligtelser	-88	-101	-88	-66
Gældsforpligtelser	-51	276	-51	276
Fremførbart underskud	0	-15	0	0
	4.417	10.346	4.417	10.431
Udskudt skat				
Saldo primo	10.346	9.098	10.431	5.979
Regulering til primo	49	0	0	0
Årets regulering medtaget i resultatopgørelsen	-5.978	1.248	-6.014	4.452
Saldo ultimo	4.417	10.346	4.417	10.431
Indregnet således i balancen:				
Hensættelser til udskudt skat	4.417	10.346	4.417	10.431
	4.417	10.346	4.417	10.431
Note 19 Andre hensatte forpligtelser				
Diverse hensættelser	6.400	459	6.400	300
	6.400	459	6.400	300
Note 20 Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld med pant i fast ejendom				
0-1 år	976	913	976	913
1-5 år	3.986	3.706	3.986	3.706
> 5 år	4.930	4.800	4.930	4.800
	9.892	9.419	9.892	9.419
Finansiell leasing:				
0-1 år	183	178	183	178
1-5 år	50	233	50	233
	233	411	233	411
Note 21 Anden gæld				
Gæld til administrerede skove	30.001	30.006	30.001	30.006
Skyldige lønrelaterede poster	55.045	50.796	49.353	46.671
Skyldig moms	18.900	9.733	17.073	8.567
Øvrige skyldige beløb	2.810	3.353	2.333	2.797
	106.756	93.888	98.760	88.041

Noter

Note 22 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudfakturerede indtægter.

Note 23 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser

Koncernen

Koncernen har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 3 mdr. og 10 år.

Den aktuelle årlige leje udgør 12,5 mio. kr., og den samlede lejeforpligtelse er 39,5 mio. kr.

Den samlede leasingforpligtelse er 6,9 mio. kr.

Koncernens kreditinstitutter og forsikringselskaber har afgivet arbejdsgarantier for igangværende arbejder på 89,2 mio. kr. og for moderselskabet 61,0 mio. kr.

Der påhviler herudover selskaberne i koncernen sædvanlige branchemæssige garantiforpligtelser.

Moderselskab

Moderselskabet har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 3 mdr. og 10 år.

Den aktuelle årlige leje udgør for moderselskabet 11,4 mio. kr. og den samlede forpligtelse 36,2 mio. kr.

Den samlede leasingforpligtelse er 5,5 mio. kr.

Moderselskabets kreditinstitutter og forsikringselskaber har afgivet arbejdsgarantier for igangværende arbejder på 61,0 mio. kr.

Til sikkerhed for associeret selskabs engagement med kreditinstitutter er stillet kaution for kredit på 6,2 mio. kr.

og pr. 31.12.2017 udnyttet med 2,3 mio. kr.

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Dalgasgroup A/S som administrationselskab.

Selskabet hæfter derfor fra og med regnskabsåret 2013 delvist solidarisk og delvist subsidært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes delvist solidarisk og delvist subsidært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Den subsidære hæftelse udgør dog i begge tilfælde højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i selskabet, der ejes direkte eller indirekte af det ultimative moderselskab.

Note 24 Nærtstående parter

HedeDanmark a/s' nærtstående parter omfatter:

Bestemmende indflydelse

Dalgasgroup A/S, 8800 Viborg, moderselskab, bestyrelse og direktion.

Samhandlen med nærtstående parter med bestemmende indflydelse foregår i begrænset omfang inden for rådgivning og handel og finder sted på markedsmæssige vilkår.

Øvrige nærtstående parter

Selskaber kontrolleret af HedeDanmark a/s.

Alle transaktioner med øvrige nærtstående parter foregår på markedsmæssige vilkår.

Koncernforhold

HedeDanmark a/s og dattervirksomheder indgår i koncernregnskabet for Det Danske Hedeselskab, CVR-nr. 42 34 46 13.